

Badea (BNR): Convergența economică a României rămâne unul dintre cele mai importante procese de transformare în ultimele decenii

Convergența economică a României rămâne unul dintre cele mai importante procese de transformare din ultimele decenii, având implicații economice, sociale și geopolitice, cu efecte directe asupra calității vieții, afirma viceguvernatorul Bancii Naționale a României, Leonardo Badea.

"Convergența economică a României rămâne, dincolo de dimensiunea celorlalte evoluții economice, sociale și geopolitice, unul dintre cele mai importante procese de transformare trăite în ultimele decenii. Creșterea veniturilor, extinderea infrastructurii și consolidarea instituțiilor economice au contribuit la îmbunătățirea calității vieții și la crearea unor oportunități mai largi. Totuși, pentru ca acest parcurs să fie sustenabil și ireversibil, este esențial să înțelegem nu doar oportunitățile, ci și vulnerabilitățile inerente economiilor emergente", explică Leonardo Badea, într-o analiză transmisă marți AGERPRES.

Economiile emergente, inclusiv România, funcționează cu deficite externe mari și persistente, ceea ce le face dependente de finanțarea internațională. "Prezența unor deficite externe mari și persistente reflectă o dependență accentuată de finanțarea externă, ceea ce le face mult mai vulnerabile la șocuri internaționale și retrageri bruste de capital. Ajustările necesare pentru corectarea dezechilibrelor externe pot fi dureroase atât pentru economie, cât și pentru societate", afirmă Leonardo Badea.

De asemenea, o creștere rapidă, însoțită de dezechilibre externe, risca să genereze corecții economice și sociale severe.

În acest sens, viceguvernatorul BNR a menționat exemplul economiilor emergente care s-au dezvoltat în cadrul unei uniuni economice, respectiv țările din Europa Centrală și de Est, precum și exemplul "tigrilor asiatici" - Coreea de Sud, Thailanda sau Indonezia, care au înregistrat creșteri spectaculoase fără a face parte dintr-o uniune economică.

Pe de altă parte, țările din grupul BRICS sunt considerate economii emergente, dar cu diferențe între ele de dimensiune, dinamică și context. "China, a doua economie a lumii, are un PIB mai mare decât multe economii avansate, precum cele din grupul G7. Nu în ultimul rând, țări pe care astăzi le considerăm avansate, la un moment au fost emergente sau în curs de dezvoltare. Exemple în acest sens ar putea fi Japonia sau Germania, care, după al Doilea Război Mondial, au cunoscut procese de dezvoltare majoră, însoțite de rate importante de creștere economică", a menționat Badea.

Potrivit acestuia, studiarea procesului de convergență către o economie avansată poate fi realizată prin modele cantitative, de la Solow (1956) până la modele neoclasiche precum Ramsey (1928) și Koopmans (1963) și Cass (1965).

Astfel, modelul Solow arată că economiile emergente, având un nivel inițial mai redus al capitalului, cresc mai rapid decât cele avansate, dar ritmul se temperează odată cu apropierea de echilibru.

"Pentru a reda cât mai bine procesul de convergență am recurs la parametrizarea modelului Solow pentru cazul unei economii avansate, respectiv al unei economii emergente aflate într-un proces de convergență. În cadrul acestui exercițiu contrafactual cantitativ am considerat o calibrare relativ standard, unde rata de depreciere a capitalului este de 5% pe an, rata de economisire este de 20%, în timp ce ponderea capitalului în venitul total din economie este 30%. În cadrul exercitiului, cele două tipuri de economii se deosebesc prin nivelul inițial al

capitalului pe locuitor. Astfel, pentru economia emergenta am considerat un nivel al capitalului pe locuitor de 5 mii de euro, în timp ce pentru economia avansata, nivelul capitalului pe locuitor a fost calibrat la 10 mii de euro. Întrucât rata de depreciere a capitalului, rata de economisire, respectiv ponderea capitalului în venitul total din economie sunt aceleasi pentru ambele tipuri de economii, rezulta un nivel de echilibru pe termen lung al capitalului pe locuitor de 72 mii de euro. Pentru analiza de fata am considerat un orizont de timp de 35 de ani", a explicat Leonardo Badea.

Modelul Solow distinge între convergenta absoluta - economiile similare tind sa atinga acelasi nivel de dezvoltare, tarile mai sarace crescând mai repede - si convergenta conditionata, când tarile aflate departe de propriul nivel de echilibru cresc mai rapid. Acest cadru explica partial dinamica pozitiva a economiilor emergente din Europa Centrala si de Est dupa aderarea la UE.

"De la momentul integrării în Uniunea Europeana si pâna în prezent, datele evidentiaza un progres remarcabil pentru România în termeni de convergenta reala. Produsul intern brut pe locuitor, exprimat la paritatea puterii de cumparare (PPS), a crescut de la aproximativ 10.800 euro în 2007 la circa 31.000 euro în 2024 - o triplare în decurs de 17 ani", precizeaza reprezentatul BNR.

În opinia sa, România a înregistrat una dintre cele mai dinamice evolutii din Europa Centrala si de Est, depasind Ungaria si ajungând din urma Polonia. Totusi, volatilitatea economica ramâne mai mare decât în Germania sau media UE, iar integrarea la UE a adus, conform modelului lui Robert Lucas, o asimilare medie de aproape 90% a beneficiilor apartenentei la Uniune.

"Pentru Europa Centrala si de Est, evolutiile evidentiata subliniaza faptul ca România a avut una dintre cele mai accelerate si mai sustinute dinamici ale PIB pe locuitor din regiune. La momentul aderării la Uniunea Europeana, în ceea ce priveste acest indicator, tara noastra se plasa la un nivel superior doar Bulgariei. Totodata, PIB-ul pe locuitor al Ungariei era superior celui al României si al Poloniei. Circa 18 ani mai târziu, în 2024, PIB-ul pe locuitor al României era foarte apropiat de cel al Poloniei si superior celui aferent Ungariei", mai spune Leonardo Badea în analiza citata.

În ceea ce priveste economisirea interna, un al doilea exercitiu contrafactual bazat pe modelul Solow arata ca diferente mici în ratele de economisire pot genera diferente notabile în capitalul pe locuitor pe termen lung. "Dupa 35 de ani, o economie cu o rata de economisire doar usor mai ridicata înregistreaza un capital pe locuitor cu aproximativ 6,8% superior celorlalte", explica Badea.

Viceguvernatorul BNR subliniaza ca procesul de convergenta genereaza transformari ireversibile, însa contextul extrem de favorabil post-criza financiara - cu investitii externe ridicate, fonduri europene, dobânzi scazute si spatiu fiscal amplu - nu poate constitui reper pentru viitor. "Ratele mari de crestere din trecut nu garanteaza performante similare viitoare, nici crestere permanenta a productivitatii", adauga el.

Pentru sustenabilitate, România are nevoie de un model de dezvoltare adaptat noilor conditii, care sa consolideze capitalul intern, pietele financiare, productivitatea prin educatie, inovare, tehnologie si infrastructura, sa utilizeze eficient fondurile europene si sa diversifice sursele de crestere, inclusiv prin exporturi si IMM-uri.

"Adevarata provocare pentru o tara emergenta este curajul de a-si schimba modelul de dezvoltare, iar pentru aceasta nu trebuie ratata oportunitatea oferita astazi de inovatie, transformarea digitala si utilizarea inteligentei artificiale. Avem nevoie de cât mai multe companii inovatoare si de centre de excelenta în cercetare si inovare. Avem nevoie de toate resursele nationale de capital uman si de o înțelegere cât mai raspândita în societate si în mediul de afaceri a importantei acestui proiect de tara", considera viceguvernatorul BNR.

Potrivit sursei citate, conjunctura actuala permite tarilor emergente pregatite sa parcurga rapid etape de dezvoltare,

Însa exista riscul de a ramâne doar consumatori de tehnologie. "Țările emergente trebuie sa priveasca dincolo de calculele economice, asumându-si transformarea institutiilor, a proceselor si a mentalitatilor, pentru a stimula inovatia, creativitatea si dezvoltarea de solutii tehnologice noi, evitând stagnarea", subliniaza oficialul BNR.

În opinia sa, pentru tarile aflate în "capcana veniturilor medii", capitalul nu este suficient, fiind esentiala o cultura a creativitatii, inovarii si încrederii. În lipsa acesteia, riscul captivitatii într-o zona de stagnare creste semnificativ.

"Noul val al revolutiei tehnologice nu mai este doar o schimbare de mijloace de productie, ci o redefinire a felului în care societatile își creeaza valoarea, iar pentru economiile emergente oportunitatea este mai mare ca oricând", a concluzionat Leonardo Badea în analiza sa privind convergenta economica a României în context european.